

Menneen kesän lentonäytökset

Kuluneen vuoden aikana maassamme on jälleen järjestetty useita lentonäytöksiä pitkän tauon jälkeen. Sotia edeltäneinä vuosinahan lentonäytökset kuuluivat ilmailuyhdistysten vakituiseen ohjelmaan, joten yleisö tavallaan ikäänkuin kaipasi ilmailu-urheilun tempauksia. Tosin toiselta puolen on ollut vallalla sellainen käsitys, että kun sodat nyt ovat ohi, niin eihän lentokoneita enää tarvitaakaan. Näin väärään käsitykseen tulleet kansalaiset tarvitsevat myöskin lentonäytöksiä, jotta totuus tulisi selväksi.

Mitään valtavia konemääriä tai sydäntäriipaisevia numeroita viime kesän lentonäytöksissä ei esitetty, mutta olipahan paljon sellaista, joka antoi aavistaa, että lähivuosina tullaan näkemään aivan kansainvälistä tasoa olevaa ohjelmaa. Yleensä kansalaiset ovat olleet peräti tyytyväisiä näkemäänsä ja myöskin tuoneet sen monin eri tavoin julki. Pääasiassa tämä on ilmennyt niinä valtavina kansanjoukkoina, jotka "läsnäolollaan ovat kunnioittaneet" näytöksiä.

Juhannusaatto on toivon ja lemmen päivä. Kun siihen vielä sopivasti yhdistetään lentäminen, niin ohjelmaa onkin kerrakseen. Kesämme ihanaa yötä silmälläpitäen järjestettiin kolme eri näytöstä. Jämin Ilmailukoululla, Utin ja Luonetjärven kentillä. Lisäksi hämeenlinnalaiset avustivat paikallisten sotainvaliidien aattojuhlaa lentoesityksillään Parolan kentällä. Jämin juhla on saanut jo vakiintuneet perinteet, eikä kukaan haluaisi olla niistä pois, jos vain kynelle kykenee. Ohjelma oli luonnollisesti runsaasti siviilipitoinen kuten voi odottaakin. Utissa oli oikea pyhiinvaellus ja tuntui siltä kuin koko Kymen lääni juhli lentokentällä. Kouvolan ja Kotkan purjelentokerholaiset olivat touhuneet näytöksessä paljon, puhumattakaan paikallisista voimista, joiden kärjessä heiluvivat maj. Karu ja lentomest. Illu Juutilainen. Tämän juhlan ohjelmasta mainittakoon Masa Kaliman taitolentoesitykset SIL:n "Bü" Jungmeisterilla ja Illu Juutilaisen laskuvarjohyppy, joka päättyi — Haukkajärveen. Myöskin Luonetjärven näytös oli onnistunut yritys ja kannustaa varmaan ensi kesänäkin yrittämään. Paitsi lentämistä näihin juhannusjuhliin on sisältynyt paljon muutakin ohjelmaa, jollaista kansa tarvitsee valoisinta yötä juhliessaan.

Seuraava lentonäytös järjestettiin Parolassa elokuun 4. p:nä SIL:n purjelentomestaruuskilpailujen päättäjäksi. Hämeenlinnassa olleiden kahden muun suurjuhlan ja paria tuntia ennen näytöstä sattuneen sateen johdosta kentälle saapui kuitenkin 3.000 henkeä. Mutta tämä joukko näkikin sitten sellaisen ohjelman, jollaista meillä harvoin esitetään. Luonnollisesti se oli purjelentovoitoinen. Hämeenlinnalaisten esitettyä aluksi kumiköysi- ja vintturistartteja hinattiin Olavi Korhonen Olympialla taivaalle. Sen jälkeen Esko Mattila esitti Babylla, miten "oppilas ei saa lentää". Matalalla suoritettujen pumppaamiset, kuoliionvedot ja "potkimiset" olivat todella jännittävää nähtävää. Yksi näytöksen kauneimpia suorituksia oli L. Poppiuksen ja P. Tarkkosen muodostelmalento kahdella Olympialla. Hyvin hallittu, hiottu ja puhdas lento, joka asettaa erittäin suuret vaatimukset lentäjille.

Aivan uutta Parolan näytöksessä oli Nipa Katajaisen taitolentoesitys Olympialla. Antakaamme Hämeen Sanomain He-Kon selostaa näkemäänsä ja vaikutelmiaan tästä numerosta:

"Hän esitti näytöksen eniten suosiota — eikä suinkaan syyttä — saaneen numeron. Heti hinauksen päätyttyä aloitti K. silmukoitten sarjan, joita hän yhteen menoon teki 10 peräkkäin tarkastaen siten välillä korkeutta ja painuen pystykäänöksestä jälleen syöksyyn vetäen vielä kaksi silmukkaa. Silmukoiden jälkeen Olympia kiisi yli kentän aivan yleisön edestä kovalla vauhdilla nousten parin metrin korkeudesta vielä matalalla lentäen kentän laidalla tehtyyn komeaan pystykäänökseen, josta suoriuduttuaan Katajainen jo tunsikin samassa

maan uljaan koneensa alla. Erinomaisen kauniin ja puhtaan esityksen palkitsi yleisö raikuvien kättentaputuksin, joita hinauskoneiden moottoritkaan eivät pystyneet pauhuunsa hukuttamaan."

Parolan moottorilento-ohjelmassa oli ensiksi ins. K. Temmeksen taitolento Jungmannilla ja sisälsi esitys "taitolennon perusliikkeet". Jimmy Joensuu suoritti sitten Smolikilla "oppilaslennon", jota suurella jännityksellä seurattiin. Hyvin Jimmy käsitteli konetta pinnassa ja sen yläpuolella ja sai vilkkaat suosiosoitukset vaativasta suorituksistaan. Antakaamme jälleen kirjoitusvuoro Hämeen Sanomain He-Kolle, joka kirjoitti Jimmystä seuraavaa:

"Opettaja myöhästyi koneesta ja niin lähti 'oppilas' yksin ilmaan onnetoman opettajan jäädessä päättään raapien kentälle. Pomppien ja kurvaillen kone nousi kentältä jäaden vääntelehtimään matalalle kentän yllä. Kone yritti laskua mooneen oiteeseen, mutta sisu meni oppilaalta kurkkuun ja hän veti jälleen ylös kadoten välillä metsän taakse ja laskeutuen lopulta ryskyen ja pomppien kentälle. Lento oli hauskaa katseltavaa, mutta moni ei varmaankaan tullut ajatelleeksi, miten vaativaa ja tarkkaa hommaa on tuollainen matalalla kieppuminen kentän pinnassa heikkomoottorisella koulukoneella."

Näytös päättyi teekkari J. Nurmen Bü Jungmeister-taitolentoesitykseen melkein rankkasateessa. Hyvin hiottu ohjelma herätti ansaittua huomiota ja varsinkin monet "väärinpäinesitykset" erityistä mielenkiintoa.

Porin lentonäytöksessä 18. 8. nähtiin aluksi niinikään liito- ja purjelentoesityksiä. Opettaja E. Mattila uusi Parolan

Tampereen lentonäytökseen osallistui yli 10 moottori- ja purjelentokonetta. Ohjelma oli runsas ja kiintoisa.

Grunau Baby-numeronsa ja taitolentoa Olympialla väänsi ins. K. Temmes. Jimmy Joensuu karkasi jälleen taivaalle Smolikilla ja piti n. 3000 hengen katsomon alituisessa jännityksessä. Moottorilento-ohjelmassa oli vielä ins. Temmeksen Klemm esitykset ja teekkari J. Nurmen Bii Jungmeisterilla esittämä taitolento-ohjelma, jotka molemmat herättivät suurta kiinnostusta ja ansaittua huomiota. Näytöksen kohokohdaksi muodostui epäilemättä Esko Mattilan laskuvarjohyppy. Se onnistui tyydyttävästi ja yleisö tervehti rohkeaa hyppääjää vilkkain suosiosoituksin, kun hänet nopeasti haettiin metsänreunasta mikrofonin viereen kertomaan uudesta elämäyksestään. Porin lentonäytöstä oli seura-

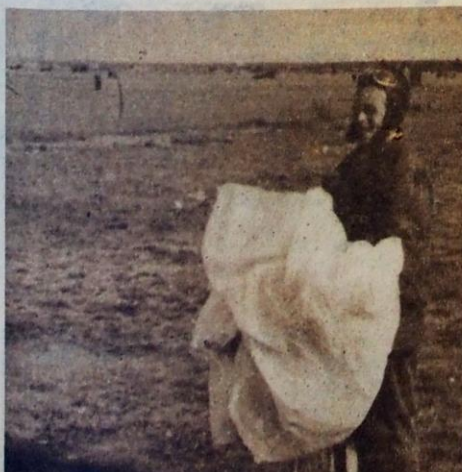
Porilaiset tutustuivat suurella mielenkiinnolla koneisiin ennen lentonäytöstä. Vasemm. Porin kerhon Grunau Baby II, SIL:n Olympia ja hinauskone Smolik.

Kaksi Porin-esiintyjää, vasemm. ilmailukerhon puh.johtaja Pentti Lipsanen, joka lensi Gr. Babylla ja Jimmy Joensuu, joka Smolikilla "taiteili" matalalla.

SIL:n molemmat Bückeri-rit olivat viime kesän lentonäytöksissä ahkerassa käytössä. Niillä esittivät lähinnä M. Kalima, J. Nurmi, K. Temmes, V. Taina ja E. Halme yleisöönmenevää taitolentoa.

Purjelennonopettaja Esko Mattila suoritti Porin näytöksessä onnistuneen laskuvarjohypyn.

Viime kesän lentonäytöksissä suoritettiin myöskin yleisö-lennätyksiä. Lentoinnostus oli toisinaan suorastaan oaltava. Varsinkin Karhumäen peljesten "Salama" ja lentomestari A. Juholan ahersioat kiitettävästi Parolassa, Porissa ja Tampereella. Kudassamme tamperelaisia lennätettäviä.

Tampereen purjelentokerhon lennokki-uorukaisia, joiden esityksiä sankka yleisöjoukko seurasi mielenkiinnolla.

massa myöskin edellisenä päivänä päättyneen Pohjoismaiden ensimmäisen liidokkimaatlen joukkueet, jotka lausuvat suuren ihastuksensa monipuolisesta ohjelmasta. Yleensä he ihmettelivät sitä, että verrattain pitkä ohjelma saatiin onnellisesti loppuun aivan minuutilleen.

Kesän huomattavimmaksi lentonäytöksiksi muodostui epäilemättä Suomen Lentäjien Ammattiyhdistyksen Tampereella järjestämä näytös syyskuun 1 p:nä. Sää oli mitä loistavin ja kansaa vaelsi kentälle ainakin 15.000 henkeä. Valitettavasti tästä määrästä vain kolmannes lienee lunastanut pääsylipun. Ohjelmaa oli ehkä liikaakin ja sen esittäminen vei

esitti Bii Jungmeisterilla koelentäjä Esko Halme. Hänen liikesarjansa oli hyvin suunniteltu ja vielä paremmin suoritettu. Varsinkin Halmeen pystykievät ja selälläänlennot matalalla olivat aivan omaa luokkaansa. Halmeen suorituksille ovat ominaista nopeus, sulavuus, täsmällisyys ja liikkuvuus. Hän on tosiaankin aina "asiassa" ja yhdistää liikesarjansa vaivattomasti toisiinsa. Näytöksen viimeisenä numerona nähtiin E. Itävuoren laskuvarjohyppy Tuiskusta, joka onnistui hyvin Tuiskun laskeutuessa "tutkapotkauksella" jälleen kentälle takaohjaamo tyhjänä ja etuohjaamo verhoituna. Lentonäytöksen vastaavana johtajana toimi dipl. ins. T. A. Nieminen, sihteerinä kapt. A. Platan, ohjelmapäällikkönä maj. J. Karhunen ja kuuluttajana "Simeoni". Valitettavasti muuttuneet tuulisuhteet vaikuttivat heikentävästi kuulutukseen, joten näytösohjelman selostus kärsi siitä tuntuvasti. Sitä vastoin näytöksen järjestäjiä on onniteltava erinomaisista kuljetusjärjestelyistä kentälle.

Suomen Ilmailuliiton lentonäytöksissä ovat touhunneet johtajana ins. K. Temmes, starttipäällikkönä teknikko V. Pulkonen, kuuluttajana päätoim. Pärtytyli Virkki sekä koneitten hinaajina E. Emaus, L. Louhija ja J. Nurmi.

Suomen kansa halusi ennen sotia lentää, ja nyt tämä halu näyttää vain lisääntyvän. Utissa Aeron kone lennätti melkein läpi yön, Parolassa loppuivat lentoliput 1/2 tunnissa ja Porissa oli myöskin lentohalukkaita enemmän kuin mitä voitiin lennättää, kun päivä kallistui iltaan. Tampereella kansaa lennätti neljä konetta: Tampereen Lentoliikenteen ja Ilu Juutilaisen Mothit, Karhumäen "Salama" ja Aeron "Karjala". Niinkään Parolassa ja Porissa "Salama" oli lentämässä ja Porissa lisäksi Lentopalvelu OY:n "Kalle-Kustaa". Lentolipun hintana on ollut 500 mk ja lapsilta 300 mk.

Viime kesän lentonäytökset osoittivat vääjämättömästi, että ilmailulla on maassamme vankat juuret. Näytösohjelmia kehittämällä ja uusilla näytöksillä järjestämällä teemme erinomaista ilmailu-propagandaa.

Lennokki.

aikaa 2,5 tuntia. Pitkittymiseen vaikutti myöskin se seikka, että näytösohjelman lomassa suoritettiin yleisö-lennätyksiä.

Tampereen ohjelman alkuosassa oli paikkakunnan lennokinrakentajain ja purjelentäjain esityksiä, jotka kaikki palkittiin vilkkain suosiosoituksin. Jimmy Joensuu oli tietysti tässäkin sirkuksessa mukana esittäen Olympialla taitolentoa ja myöhemmin Majakkana "varaslennon" Viimalla. Moottorikoneiden taitolentonumerot olivat parasta, mitä meillä on pitkään aikoihin nähty. J. Hillo lensi hiuksenhienosti SZ:lla, V. Taina särki pilotpalloja vanhaan hyvään tyyliin ja kohta tämän numeron jälkeen L. Heikinaro kokeili Brewsterin pintanopeuksia. Näytöksen kiintoisimmaksi numeroksi on katsottava E. Itävuoren ja M. Laitisen savukirjonta taivaalle SZ:lla ja VI:lla. Ehkä jonkin verran korkeammalla esitettynä savukiekkurat olisivat näkyneet selveimpinä ja vaikuttavampina. Joka tapauksessa tämä ohjelma-numero antoi hyvän viitteen vastaisen varalta. Silmää hilvelevää taitolentoa

